

P ř e d k l á d a c í z p r á v a

pro Parlament České republiky

Ministryně financí předkládá Parlamentu ČR, v souladu s níže uvedenými usneseními vlády, návrh na vyslovení souhlasu s ratifikací Dohody mezi vládou České republiky a vládou Finské republiky o změně a ukončení platnosti Dohody mezi vládou České a Slovenské federální republiky a vládou Finské republiky o podpoře a ochraně investic, podepsané 6. listopadu 1990 v Praze (dále jen “Dohoda o ukončení platnosti”), která byla sjednána formou výměny nót.

Vláda České republiky přijala usnesení č. 853 ze dne 9. července 2008, kterým vyslovila souhlas s postupem České republiky při ukončování platnosti dohod o podpoře a vzájemné ochraně investic, které Česká republika uzavřela s členskými státy Evropské unie. V návaznosti na toto usnesení přijala vláda usnesení č. 1529 ze dne 1. prosince 2008, kterým vyslovila souhlas se sjednáním smluv o změně a ukončení platnosti dohod o podpoře a vzájemné ochraně investic, které Česká republika uzavřela s členskými státy Evropské unie, výměnou verbálních nót s tím, že tyto smlouvy po jejich sjednání již nebudou vládě znovu předkládány.

I.

Po vstupu České republiky do Evropské unie se staly dohody o ochraně a podpoře investic uzavřené mezi členskými státy EU (dále jen „intra EU BITs“) nekompatibilní s právem EU. Vnitrostátní právo členských zemí EU a komunitární právo zajišťují investorům z ostatních členských zemí úroveň ochrany investic srovnatelnou se zárukami vyplývajícími z dvoustranných investičních dohod, s výjimkou možnosti zahájit proti hostitelskému státu mezinárodní rozhodčí řízení. V návaznosti na přijetí výroční zprávy Hospodářského a finančního výboru o volném pohybu kapitálu za rok 2006, Evropská komise tedy doporučila členským státům Evropské unie, aby zvážily další platnost intra EU BITs.

S ohledem na zmíněné doporučení Evropské komise a shora uvedené důvody schválila vláda České republiky usnesením č. 853 ze dne 9. července 2008 postup při ukončování platnosti dohod o ochraně a podpoře investic, které Česká republika uzavřela se členskými státy Evropské unie. V návaznosti na schválený postup doporučila vláda ČR usnesením č. 1529 ze dne 1. prosince 2008 prezidentu republiky, aby zmocnil ministra zahraničních věcí ke sjednání smluv o změně a ukončení platnosti dohod o podpoře a vzájemné ochraně investic, které ČR uzavřela se členskými státy Evropské unie, ve zjednodušené formě, tzv. výměnou verbálních nót.

Zásadním podnětem z poslední doby, který urychlil proces ukončování platnosti dvoustranných investičních dohod, které mají mezi sebou uzavřeny členské státy EU (dále jen „intra EU BITs“), bylo vydání rozhodnutí Soudního dvora EU ve věci Achmea (C-284/16 ze dne 6. března 2018, dále jen „rozhodnutí Achmea“). Soudní dvůr EU v tomto rozhodnutí uzavřel, že rozhodčí doložky obsažené v intra EU BITs, jsou v rozporu s unijním právem. V důsledku rozhodnutí Achmea vyvstala velmi naléhavá potřeba uvést všechny intra EU BITs do souladu s unijním právem, a to nejlépe jejich hromadným ukončením. Proto byla dne

5. května 2020 v Bruselu podepsána mnohostranná **Dohoda o ukončení platnosti dvoustranných dohod o investicích mezi členskými státy Evropské unie**. K podpisu této dohody však přistoupilo pouze 23 členských států EU, mezi nimiž chyběla právě Finská republika. V důsledku rozhodnutí Achmea však došlo ještě před podpisem mnohostranné dohody o ukončení intra EU BITs ke sjednání politického dokumentu, a to **Deklarace o právních dopadech rozhodnutí Achmea na intra-EU BITs** (Brusel, 15. ledna 2019, dále jen „Deklarace“), jejímž přijetím se členské státy EU, včetně Finska, přihlásily k plnému respektování rozhodnutí Achmea s tím, že učiní veškeré kroky k tomu, aby stávající intra-EU BITs byly formálně ukončeny.

Česká republika předložila Finské republice již v minulosti návrh na ukončení platnosti stávající bilaterální investiční dohody vzájemnou dohodou celkem ve třech vlnách. První vlna se uskutečnila v první polovině roku 2009 (č. 12/2009 ze dne 6. ledna 2009), druhá v první polovině roku 2016 (č. 57/2016 ze dne 5. února 2016) a třetí ve druhé polovině roku 2018 (č. 1273-1/2018 ze dne 7. listopadu 2018). Nezbytnou součástí návrhu na ukončení platnosti stávající bilaterální investiční dohody byl rovněž návrh na vyloučení tzv. ochranné lhůty, během které by byly investice existující k datu ukončení platnosti investiční smlouvy chráněny po další desetileté období. Finsko na tyto nóty reagovalo pouze jednou, a to nótou č. HELM250-18 ze dne 15. června 2009, ve které odmítlo návrhy České republiky na ukončení platnosti stávající bilaterální investiční dohody.

II.

Teprve po podpisu Deklarace a shora uvedené mnohostranné dohody o ukončení intra EU BITs bylo s finskou stranou dohodnuto, že se platnost stávající bilaterální investiční dohody ukončí dohodou, a to prostřednictvím výměny nót a za předpokladu vyloučení použití tzv. ochranné lhůty. Po té, co byl na expertní úrovni finalizován text obou nót (nóty ČR – iniciační a nóty Finska – odpovědní), zaslala ČR ve smyslu shora uvedeného rozhodnutí vlády Finské republiky nótu č.j. č. 1315/2020 ze dne 28. srpna 2020, ve které navrhuje ukončení platnosti Dohody mezi vládou České a Slovenské federální republiky a vládou Finské republiky o podpoře a ochraně investic, podepsané 6. listopadu 1990 v Praze, zároveň s návrhem vyloučit aplikovatelnost tzv. ochranné lhůty upravené v článku 11 odstavci 3 Dohody. Finská strana tento návrh plně přijala a nótou č.j. PCOTMWLC-10 ze dne 16. září 2020 s ukončením platnosti stávající investiční dohody vzájemnou dohodou souhlasila, a to včetně vyloučení aplikace tzv. ochranné lhůty.

Jak bylo uvedeno výše, smluvní strany se dohodly, že vyloučí použití článku 11 odstavce 3 stávající česko-finské investiční dohody, který stanoví, že pro investice uskutečněné před ukončením platnosti této Dohody, zůstanou ustanovení této Dohody účinná po dobu 10 let od data ukončení platnosti. Z ujednání smluvních stran tedy plyne, že se na investice existující ke dni ukončení platnosti stávající česko-finské investiční dohody již nebude vztahovat žádná původně smluvená ochrana podle této dohody. Zrušení desetileté ochranné lhůty eliminuje riziko případného mezinárodního rozhodčího řízení, které by mohl investor jedné smluvní strany zahájit proti druhé smluvní straně po dobu dalších deseti let od ukončení platnosti této investiční dohody.

Dohoda o ukončení platnosti byla sjednána ve zjednodušené formě, tzv. výměnou verbálních nót. Nóta České republiky č. 1315/2020 ze dne ze dne 28. srpna 2020 a následující

odpovědní nota Finské republiky č. PCOTMWLC-10 ze dne 16. září 2020 vytvořily Dohodu o ukončení platnosti, která vstoupí v platnost prvního dne druhého měsíce od data obdržení pozdější noty potvrzující splnění požadavků vnitrostátního práva nezbytných pro její vstup v platnost.

K tomuto datu bude také ukončena platnost Dohody mezi vládou České a Slovenské federální republiky a vládou Finské republiky o podpoře a ochraně investic, podepsané 6. listopadu 1990 v Praze. Obě verbální noty byly sjednány v jazyce anglickém.

III.

Dohoda o ukončení platnosti je v souladu s ústavním pořádkem a ostatními součástmi právního řádu České republiky, se závazky vyplývajícími z členství České republiky v Evropské unii, se závazky převzatými v rámci jiných platných smluv a s obecně uznávanými zásadami mezinárodního práva.

Dohoda o ukončení platnosti náleží, stejně jako původní investiční česko-finská dohoda, do kategorie prezidentských smluv. V souladu s článkem 49 Ústavy České republiky se proto Dohoda o ukončení platnosti předkládá Parlamentu České republiky k vyslovení souhlasu a poté podle článku 63 Ústavy k ratifikaci prezidentu České republiky.

Uzavření a provádění Dohody o ukončení platnosti nebude mít dopad na státní rozpočet.

V Praze dne 13. května 2021

Předseda vlády:

Ing. Andrej Babiš v. r.